

PREVENTIE IS
CRUCIAAL

Alles over...

Hoefbevangenheid bij paarden

Inhoud

De hoef van het paard	4
Hoefbevangenheid	6
Heeft mijn paard hoefbevangenheid?	8
Stappenplan bij hoefbevangenheid	10
Oorzaken van hoefbevangenheid	12
Voorkom (opnieuw) hoefbevangenheid	14

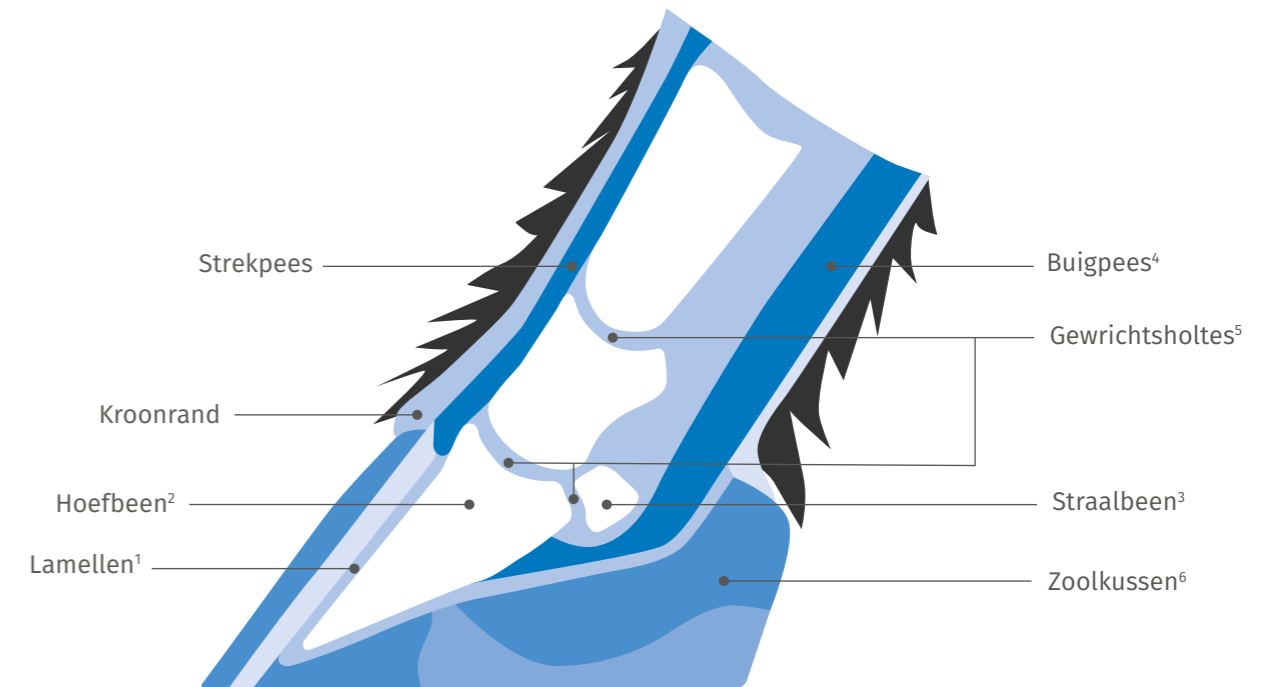
Hoef van het paard

De hoef van een paard bestaat uit **hoornmateriaal**, het materiaal waar ook onze nagels van gemaakt zijn. Dit hoornmateriaal is stevig en hard, en **bescherm**t de ondervoet van het paard tegen de bodem en scherpe voorwerpen.

We noemen dit hoornmateriaal dan ook wel eens de hoornschoen. Deze hoornschoen biedt stevigheid en zit vast aan de voet door lamellen¹.

De lamellen zijn dunne uitsteeksels aan beide kanten die om en om in elkaar “haken” en zo de hoornschoen aan de onderliggende huid van de ondervoet verbinden. Via de doorbloeding van de lamellen komt de hoef ook aan bouw- en voedingsstoffen.

Binnen de hoef schoen bevinden zich onder andere het hoefbeen², het straalbeen³ en de diepe buigpees⁴. Daarnaast zijn er gewrichtsholtes⁵ en een zoolkussen⁶ in de hoef schoen aanwezig om de schok te dempen tijdens het bewegen.

Hoef van het paard

Hoefbevangenheid

Door diverse oorzaken kan er een **ontsteking** optreden tussen de lamellen van de hoornschoen en de ondervoet. Deze ontsteking leidt tot vocht in de kleine ruimte tussen de lamellen, wat zorgt voor warmte, druk en pijn. Daarnaast geven ontstekingscellen stoffen af die ook pijn veroorzaken. Deze ontsteking van de lamellen noemen we **hoefbevangenheid**.

Als gevolg van deze ontsteking vermindert de sterkte van de verbinding tussen de ondervoet en de hoornschoen. De zwaartekracht trekt de botten door de zool van de

hoornschoen naar beneden, en de diepe buigpees trekt het hoefbeen naar achteren. Hierdoor kan het hoefbeen bij ernstig hoefbevangen paarden gaan zakken en kantelen.

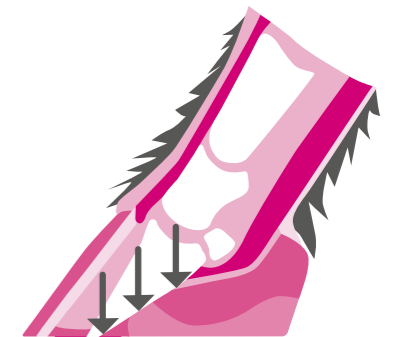

Normale hoef

Gekanteld hoefbeen

Het hoefbeen kantelt naar achter doordat de lamellen loslaten en de diepe buigpees eraan trekt.

Gezakt hoefbeen

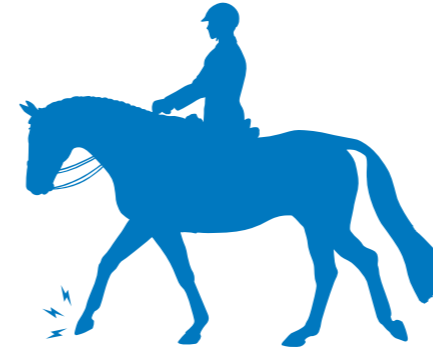
Door het loslaten van de lamellen zakt het hoefbeen door de zool onder invloed van de zwaartekracht.

Heeft mijn paard hoefbevangenheid?

Soms is het duidelijk te merken dat je paard bevangen is, bijvoorbeeld omdat hij een acute aanval heeft. Maar vaak zijn de klachten mild waardoor het misschien niet meteen opvalt. Deze klachten kunnen bijvoorbeeld stram bewegen, warme hoeven of een gevoelige straal zijn.

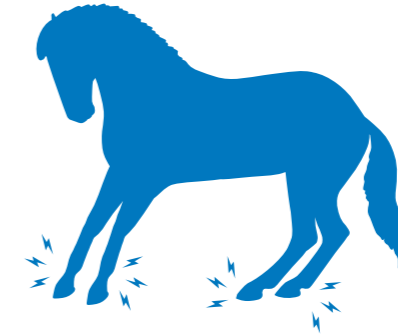

Zie je één of meerdere symptomen?
Wacht niet af maar bel meteen de dierenarts!

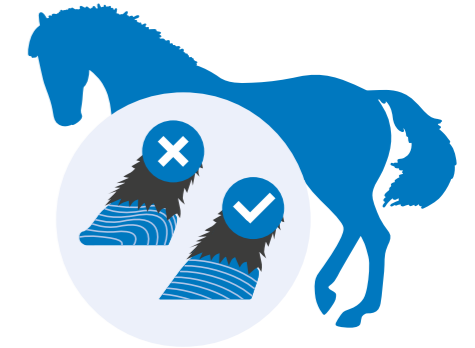
Beginnende klachten

- Veranderende groeiringen in de voet
- Gevoelig reageren op een steentje onder de zool of tijdens lopen op een harde/onregelmatige bodem
- De hoefsmid ziet veranderingen tijdens het bekappen of beslaan

Acute aanval

- Naar achteren leunen
- Wisselend belasten van de benen (weightshiften)
- Kreupelheid aan 1 of meerdere benen
- Korte/stijve gang
- Warme voeten
- Kloppende bloedvaten in de kootholte (digitale pols)
- Meer liggen
- Painface/veranderend gedrag
- Niet graag willen draaien
- Zachte/ingedeukte kroonrand

Chronische klachten

- Afwijkende groei van de hoeven
- Afwijkende manier van lopen (flap voeten)
- Wisselende pijnklachten
- Alle klachten van een acute aanval kunnen weer terugkomen!

Stappenplan bij hoefbevang enheid

Stap 1

Pijnbestrijding

Overleg met je dierenarts over een geschikte pijnstiller. Vaak wordt een ontstekingsremmende pijnstiller voorgeschreven, omdat deze de oorzaak van de pijn ook behandelt. Soms is er langdurig pijnstilling nodig. Het is daarom belangrijk om niet zo maar een pijnstiller te kiezen. Vraag om een pijnstiller die zo specifiek mogelijk werkt, zo verminder je de kans op bijwerkingen!

Stap 2

Verhoog comfort

Probeer een fijne zachte ondergrond te creëren (een dik pak stro of schoon zand) waarin de voeten ondersteund worden, maar waar het paard ook in kan gaan liggen als dat nodig is. Eventueel kunnen de voeten gekoeld worden met koud water of ijs. Veel lopen is pijnlijk en **GEEN** behandeling van hoefbevangenheid.

Stap 3

Pas het voer aan

Laminitis wordt in veel gevallen in stand gehouden door een reactie op suikers. Verminder daarom het voer tot enkel droog suikerarm hooi en vers drinkwater. Heb je geen arm hooi? Week het dan in water om suikers te verminderen. Voeg eventueel een balancer toe om je paard wel van alle vitamines en mineralen te voorzien.

Stap 4

Achterhaal de oorzaak

Als je de oorzaak van de hoefbevangenheid weet, kun je specifiekere maatregelen treffen. Overleg daarom met je dierenarts over verdere onderzoeken, zoals bloedonderzoek of een suikeropnametest.

Stap 5

Ondersteun de voeten

Maak een plan om de voeten te ondersteunen. Dit kan door middel van gips, hoefschoenen, aangepast beslag of andere maatregelen. Al deze opties kennen een specifieke timing, dus overleg dit altijd met de dierenarts en smid.

Oorzaken van hoefbevangenheid

Hoefbevangenheid kan worden veroorzaakt op 3 verschillende manieren:

Hoefbevangenheid

1. Stofwisselingsstoornis

2. Overbelasting

3. Ontstekingsreactie

1. Stofwisselingsstoornis

Veruit de meeste paarden krijgen hoefbevangenheid door een stofwisselingsstoornis. Dit noemen we ook wel endocrinopatische hoefbevangenheid, en is bekend onder nog veel meer namen. Vaak hebben de namen te maken met overgevoeligheid voor suikers of gras.

Er zijn 2 grote stofwisselingsstoornissen die hoefbevangenheid als symptoom hebben. Dit zijn PPID en EMS.

PPID (Pituitary Pars intermedia Dysfunction)

Bij PPID is een hormoonklier in de hersenen, de hypofyse, ontregeld. Dit heeft effect op een aanmaak van een aantal hormonen met belangrijke functies. Zo zorgen deze hormonen voor een goede vachtkwaliteit en lichaamsbouw, en een goed werkend immuunsysteem. Verstoring van deze hormonen kan in sommige gevallen leiden tot hoefbevangenheid. De kans hierop is groter als bij de PPID ook de insuline verstoord raakt (insuline dysregulatie). Of een paard PPID heeft is te beoordelen door de dierenarts door middel van een bloedonderzoek naar de ACTH waarde.

[Lees hier meer over PPID:](#)
Wat is PPID? | Horse-Care

EMS (Equine Metabool Syndroom)

EMS is een aandoening die wordt gekenmerkt door een (lokale) toename van vetweefsel, een verstoorde insulinehuishouding (ook wel insulinedysregulatie) en hoefbevangenheid. Bepaalde type paarden, zoals koudbloeden, maar ook ponyrassen hebben genetisch aanleg om dit syndroom te ontwikkelen, maar het kan bij alle rassen voorkomen. De stofwisseling van deze paarden raakt verstoord; ze gaan meer vetweefsel aanmaken en worden minder gevoelig voor insuline. Hierdoor gaat het lichaam meer insuline aanmaken. Insuline beïnvloedt de doorbloeding van de ondervoet, maar deze raakt nu dus ook verstoord. Hierdoor treedt de ontstekingsreactie op die we zien als hoefbevangenheid. Of een paard EMS heeft is te beoordelen door de dierenarts door middel van een bloedonderzoek naar insuline.

[Lees hier meer over EMS:](#)
EMS (Equine Metabool Syndroom)

2. Overbelasting

Vaak ontstaat dit na een heftige kreupelheid of trauma aan een ander been. Denk bijvoorbeeld aan een paard dat een botbreuk oploopt. Door dat 1 been weken lang door het gips wordt ontlast, wordt het andere been overbelast, wat klachten kan geven. Om die reden worden er vaak al preventief maatregelen getroffen bij paarden die dit doormaken.

3. Ontstekingsreactie

Als er een ontsteking elders in het lichaam zit, kunnen er via het bloed ontstekingsstoffen worden verspreid. Dit gebeurt bijvoorbeeld bij een heftige baarmoeder, dikke darm of longontsteking. De ontstekingsstoffen komen dan ook in de hoef terecht. Door de reactie die ze daar oproepen, kan een paard hoefbevangenheid krijgen. Deze paarden zijn veelal ernstig ziek, en worden in veel gevallen preventief behandeld.

Voorkom (opnieuw) hoefbevangenheid

- ✓ 1. **Achterhaal de oorzaak van de hoefbevangenheid.**
Overleg met je dierenarts of:
- a. Je paard getest moet worden voor PPID door een bloedonderzoek
 - b. Je paard getest moet worden op EMS door een bloedonderzoek of suikeropnametest

- ✓ 2. **Bepaal met je dierenarts de Body Condition Score (BCS) en of je paard niet te veel suikers binnen krijgt.**
Pas eventueel de hoeveelheid krachtvoer of weidegang aan, maar let erop dat je, je paard niet op een (crash)dieet zet.

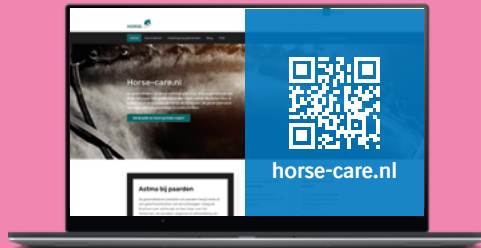
- ✓ 3. **Bespreek met je dierenarts en hoefsmid wat de beste hoefverzorging is voor de lange termijn.**
Als de smid regelmatig komt om de hoeven te verzorgen, kan hij ook subtiele tekenen van een nieuwe aanval zien aankomen. Soms zijn rontgenfoto's handig bij het bepalen van de correcte manier van hoefverzorging.

- ✓ 4. **Maak een bewegingsplan.**
In de acute fase is beweging niet gewenst, maar het is ook zeker niet nodig je paard voor altijd rust te geven. Als je langzaam opbouwt en de beweging goed monitort is bewegen heel gezond. Het helpt de stofwisseling, en helpt de doorbloeding van de hoeven! Bij twijfel, overleg je altijd met de dierenarts.

Bekijk ook eens onze website horse-care.nl

Horse-care.nl is dé website als je meer wilt weten over paardengezondheid. Van symptomen tot behandeling, hier kun je meer lezen over maagzweren, maar ook over PPID, astma en andere veel voorkomende ziekten en verwondingen bij paarden.

Meer informatie: Boehringer Ingelheim Animal Health Netherlands bv
Basisweg 10, 1043 AP Amsterdam, tel: 020 - 799 6950
vetmedica.nl@boehringer-ingelheim.com
www.boehringer-ingelheim.nl/animal-health

 **Boehringer
Ingelheim**

